

Centrálny Rímsky klub vytvára v jednotlivých štátoch národné asociácie. Presnejšie povedané, schvaľuje ich, udeľuje im právo vo svojom názve používať Rímsky klub. Tak vznikla r. 1991 Česko-slovenská asociácia a po vyhlásení Slovenskej republiky vytvorila sa v apríli 1993 Slovenská asociácia Rímskeho klubu.

Slovenská asociácia Rímskeho klubu má tiež okolo 100 členov. **Adresa sekretariátu: Matematický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava.** Na neformálne diskusie sa bratislavská skupina schádzala už od začiatku r. 1991. Diskutovali sme na rôzne témy týkajúce sa vedy, vzdelania, rozvoja spoločnosti a kultúry v nej. V poslednom roku, po ustanovení slovenskej sekcie, išlo najmä o vysoké školy a vedu. Sekcia spolupracovala s Futurologickou spoločnosťou, Spoločnosťou pre trvalo udržateľný život, ale aj s Radou vysokých škôl, poslancami Národnej rady SR, či pracovníkmi Ministerstva školstva a Magistrátom Bratislavy. Možno ešte významnejším bolo napojenie na medzinárodné ustanovizne Rímskeho klubu: máme zastúpenie v Rade pre budúcnosť Európy i všetkých pracovných skupinách s výnimkou tej balkánskej. Ba čo viac, skupinu, resp. projekt týkajúci sa regionálneho obchodu, vedie slovenský zástupca Pavol Kárász.

Lenže toto pripomína skôr správu o činnosti a niečo také nepatrí do zorného uhla Rímskeho klubu. Zato tam patria problémy nášho Slovenska. Chudobnej krajiny s bohatou kultúrnou tradíciou. A s neobyčajným potenciálom nadanej mládeže. Pre vedu, techniku, umenie, šport.

Slovensko stojí na rázcestí. Buď sa zomkne a svoje skromné zdroje použije prednostne na to najperspektívnejšie a najcennejšie, čo pre svoj rozvoj a prosperitu má - nadanú mládež, alebo premešká svoju príležitosť a zaradí sa na dlhší čas medzi zaostávajúce krajiny.

Co na tom záleží, že zodpovednosť nesie vláda, resp. reťazec doterajších i budúcich vlád? Intelektuálne kruhy chápu, alebo aspoň mali by chápať, o čo ide, a preto majú burcovať politikov, novinárov, verejnosť. Predovšetkým však sami seba, svoje svedomie. Konať lokálne a myslieť globálne.

Beloslav Riečan

Partnerstvo v Manchestri

John Major na Summitu Zeme v Rio de Janeiro v júni 1992 prisľúbil: "...Veľká Británia zoberie na seba ďalšie záväzky, vrátane usporiadania Globálneho fóra mimovládnych ochranných organizácií, na zabezpečenie transparentnosti celého procesu a potvrdenie úlohy týchto organizácií pri praktickej aplikácii Agendy 21..."

Viac než po roku v posolstve adresovanom účastníkom svetovej konferencie Partnerships for Change, Manchester september 1993, John Major konštatoval: "...V Riu sme sa presvedčili o tom, že riadiace orgány môžu uspieť len vtedy, keď dokážu zúžitkovat entuziazmus, zodpovednosť a nový spôsob myslenia zo strany mimovládnych ochranných organizácií..."

Dobrovoľné organizácie hrali vždy kľúčovú úlohu pri zvyšovaní úrovne občianskeho povedomia a v podnecovaní štátu k väčšej aktivite. Musia však dostať možnosť zúčastňovať sa plnooprávne aj na riešení konkrétnych problémov..."

Nie všade majú premiérov, ktorí zabudajú na svoje sľuby. Britský premiér John Major patrí do tej serióznejšej kategórie. Svoje sľuby myslel natoľko vážne, že napokon tie svetové podujatia Albion garantuje a do značnej miery i financuje hneď dve. Jedno, s názvom Partnerships for Change sa v októbri práve skončilo. Stretli sa na ňom zástupcovia vari 300 mimovládnych organizácií z väčšiny krajín sveta, aby si vymenili praktické skúsenosti z konkrétnych aktivít, zameraných na ochranu životného prostredia a zmenu politiky rozvoja smerom k trvalej udržateľnosti a išlo i o hľadanie medzinárodných partnerstiev a spolupráce, ktoré by takéto pozitívne zmeny mohli urýchliť. Významnú časť programu tvorila prezentácia najmä britských, ale i zahraničných projektov a vzorových riešení.

Druhé, podstatne väčšie podujatie, sa v Manchestri chystá 24. 6.-3. 7. 1994. Bude to ochranné Globálne fórum, tematicky orientované predovšetkým na problematiku trvalo udržateľného rozvoja miest.

Dôvod, pre ktorý sa Globálne fórum 1994 orientuje na konkrétne otázky rozvoja miest, súvisí najmä s kritikou tematickej nevyhranenosti či bezbrehosti prvého Globálneho fóra. Ak sa o Anglicku hovorí ako o kolíske priemyselnej revolúcie a s ňou spätej novodobej urbanizácie, tak o Manchestri to platí dvojnásobne. Aj manchester-

ské Globálne fórum bude v Castelfielde - 1. britskom "Parku mestského dedičstva". Je to čiastočne paradox, čiastočne symbol novej paradigmy trvalo udržateľného rozvoja, v rámci ktorej sa bude musieť nájsť optimálny vzťah medzi ochranou životného prostredia a spôsobom existencie, ktorý by umožnil prežiť i ďalším generáciám ľudstva, i ostatného stворenstva.

Veľká Británia vo vzťahu k svetovému ochrannému hnutiu urobila viac, ako sľúbil jej premiér v Riu. A o tom, že zrejme nejde len o akési jednorazové gesto, svedčí i fakt, že do aktivít okolo príprav a realizácie podujatí typu Partnerships for Change či Global Forum '94 sú zapojené britské zastupiteľské úrady, britské rady a ďalšie ustanovizne bývalého impéria na celom svete. Napokon, nie je problém sa o tom presvedčiť i v našom hlavnom meste, kde proenvironmentálna orientácia The British Council je všeobecne známa.

Pri príležitosti nedávno skončeného manchesterského stretnutia Veľká Británia zmobilizovala svoj potenciál, reprezentovaný tisíckami mimovládnych organizácií, občianskych iniciatív, ale aj aktívnych mestských a miestnych samospráv a s pomocou centrálnych orgánov začala realizovať závery Summitu Zeme v praxi. V popredí stojí snaha rozpracovať dokument Agenda 21 na regionálne podmienky.

Tamojšie miestne orgány pochopili, že koncepcia trvalo udržateľného rozvoja nepredstavuje zásadný prínos len pre sféru životného prostredia, ale aj pre oblasť ekonomickú.

Zároveň však pochopili, že žiadúce zmeny nenastanú automaticky. Že pozitívne zmeny trhu prinesie len zmena vedomia a správania sa ako spotrebiteľov, tak aj výrobcov, že to vyžaduje kvalitatívne zmeny v občianskom povedomí a podporu všetkých občanov.

V Manchestri sme mali možnosť presvedčiť sa, že tieto zámery sa neobmedzujú len na predvolebné kampane či vzletné novinové úvodníky. Mestá Lankashire, Kirklees, Glasgow, Leicester a ďalšie sú príkladom realizácie týchto zámerov v praxi.

Mikuláš Huba